

ГІДРОЕНЕРГЕТИКА УКРАЇНИ

№ 1
2013

Співзасновники журналу

ПАТ "Укргідроенерго"
 ПАТ "Укргідропроект"
 ДП "НЕК "Укренерго"
 ЗАТ АК "ЕНПАСЕЛЕКТРО"
 Інститут електродинаміки НАН України

Засновано в січні 2004 р.

Зареєстровано в Державному комітеті телебачення
 та радіомовлення України
 Реєстраційне свідоцтво КВ№ 8552 від 18 березня 2004 р.

*Журнал входить до переліку затверджених
 ВАК України видань для публікації праць
 здобувачів вчених ступенів (бюл. ВАК № 6, 2011).
 (Постанова президії ВАК України № 1-05/4 від
 22.02.11)*

Видавець

ТОВ "Інститут електроенергетичних проблем"
 тел.: (044) 454-24-16; 454-25-23;
 E-mail: snl@ied.org.ua; gmf@ied.org.ua

Редакційна рада журналу

Голова редакційної ради
Сирота І.Г.

Заступники голови редакційної ради

**Стогній Б.С., Поташич С.І.,
 Шидловський А.К.**

Члени редакційної ради

**Бондаренко Ю.М.
 Воцинський К.В.
 Грубой О.П.
 Карамушка О.М.
 Кириленко О.В.
 Кривицький В.В.
 Кучер В.Г.
 Лучников В.А.
 Резцов В.Ф.
 Счастливий Г.Г.
 Урманов О.Б.
 Федоренко Г.М.
 Шевчук В.М.**

Шеф-редактор — Федоренко Г. М.
 Заст. шеф-редактора — Воцинський К.В.
 Видавничий редактор — Сорокіна Н.Л.
 Юридичне забезпечення — Голікова С.В.
 Відповідальний секретар — Гутіна Ж.С.
 Комп'ютерна верстка та дизайн — Сорокіна Н.Л.
 Коректор — Біла Р.К.

Адреса редакції:

м. Вишгород, ПАТ "Укргідроенерго"
 Тел.: (045-96) 5-82-05
 Факс: (045-96) 2-20-07
 E-mail: ptod@ges.kv.energy.gov.ua

Журнал друкується за рішенням:
 Вченої ради Інституту електродинаміки НАН України
 Протокол № 04 від 04.04.2013 р.,
 та науково-технічної ради ПАТ "Укргідроенерго"
 від 02.04.2013 р.

Оригінал-макет та друк: ТОВ "КВІЦ"
 04080, м. Київ, вул. Фрунзе, 19-21
 тел.: (044) 417-21-72; 462-48-51

У журналі здійснюється експертне рецензування
 та наукове редагування статей.

Передрук матеріалів дозволяється лише
 за письмовою згодою шеф-редактора.
 При цитуванні посилання на журнал
 «Гідроенергетика України» обов'язкове.
 Надіслані матеріали не повертаються.

З М І С Т

Статистична інформація за 2012 рік та за січень 2013 року (фактична).....	1
РАЗГОНЮК Г.О. Будівництво Дністровської ГЕС: крізь призму часу.....	2
НАУКА – НАУКОВО-ТЕХНІЧНОМУ ПРОГРЕСУ В ГІДРОЕНЕРГЕТИЦІ	
КИРИК В.В., САМКОВ А.В., ГУБАТЮК О.С. Методи и способы ограничения перенапряжений линий электропередачи.....	5
ЖУК І.А. Моделирование процесів в пристрої контролю ізоляції оперативного постійного струму.....	13
БОНДАРЕНКО Ю.Н., ПАВЛОВСКИЙ В.И., НОРЕНКОВ В.И., СУК С.П., ФУРМАН И.И. Искусственный водоем энергетического назначения.....	16
ТИТКО О.І., УРМАНОВ О.Б., ФЕДОРЕНКО Г.М., ХУДЯКОВ А.В. Аксiальний магнітний потік в зубцях крайніх пакетів статора потужних гідрогенераторів.....	21
ВАЙНБЕРГ А.И. Расчет прочности сталежелезобетонной обделки напорного туннеля с учетом работы бетона.....	27
ЛЕВИЦЬКИЙ А.С., НОВІК А.І. Визначення функції перетворення ємнісного сенсора контролю ступеня розпушення крайніх пакетів зубцевої зони осердя статора потужного генератора.....	33
КУЧЕРЯВАЯ И.Н. Сверхвысоковольтные кабельные линии с изоляцией из сшитого полиэтилена.....	36
ЯСЕНЕНКО І.М. Підвищення надійності роботи електричних схем власних потреб Кременчуцької ГЕС	43
МАЗУРЕНКО Л.І., ДЖУРА О.В., ДИННІК Л.М. Асинхронні генератори піко- і мікро-ГЕС	45
КУЗЬМИН В.В., ШЕВЧЕНКО В.В. Анализ нагрузочных режимов синхронных компенсаторов.....	48
ТРЕТЬЯК А.В. Оределение ресурса стержней обмотки гидро- и турбогенераторов большой и средней мощности.....	54
ЕНЕРГЕТИЧНА МОЗАЙКА	
45-ая Сессия Международного Совета по большим электрическим системам CIGRE.....	58
VI Міжнародна конференція "Світові тенденції та перспективи розвитку гідроенергетики України"	59
Харьковский физико-технический институт – колыбель ядерной физики и ускорителей заряженных частиц в СССР. К 80-летию расщепления атомного ядра 1932-2012 гг.....	62
КОНФЕРЕНЦІЇ, ВИСТАВКИ, СЕМІНАРИ	

Посещение ИФТТМТ ННЦ ХФТИ
 Председателем Госкомитета Атомной Энергии
 Украины М.П.Уманцем (третий справа).
 Справа налево: проф. В.М. Ажажа, чл. корр. НАНУ
 И.М. Неклюдов, академик НАНУ В.Ф. Зеленский,
 проф. В.А.Гурин и директор НТКЯТЦ ННЦ ХФТИ
 В.С. Красноружный (2001 г.)

И.М. Неклюдов - академик-секретарь Отделения
 ядерной физики и энергетики - Национальной академии
 наук Украины, генеральный директор ННЦ ХФТИ

Участники Симпозиума по Атомной Энергетике.
 Справо налево: А.И. Стукалов, В.М. Ажажа,
 В.С. Красноружный (Прага, Чехия, 1999 г.)

Сотрудники ННЦ
 ХФТИ Н.Ф.Шульга, С.П.Фомин, А.Шагин, Н.Н.Шульга
 среди участников международной конференции
 RREPS-2001. В центре (с папкой) творец когерентного
 излучения частиц в кристаллах академик Тер Микаэлян,
 справа от него В.Н.Байер, слева К.Испирян,
 А.П.Потылицын - председатель оргкомитета
 конференции (Барнаул, Алтай, Россия, 2001 г.)

Участники коллаборации (Греция - Франция - Россия -
 Украина - Армения) по исследованию взаимодействия
 быстрых частиц с наноструктурами.
 Слева направо: З.Артру (Франция), проф. Н.Шульга
 (ННЦ ХФТИ), С.Дабагов (Россия), доктор С.Фомин
 (ННЦ ХФТИ), (Афины, Акрополь, Греция, 2002 г.)

Аудиторский визит представителей Научно-
 Технологического Центра Украины (STCU).
 Слева направо: Артур Дю Шарм - заместитель Исполни-
 тельного Директора STCU, кураторы проектов П. Мутовкин,
 М. Рыжкова, руководители проектов, выполняемых на ЛУ-2Гсв
 - Ю.Д.Тур..., А.Н.Довбня (директор ИФВЭЯФ ННЦ ХФТИ),
 В.Ф. Болдышев, А.С. Задворный. (Харьков, 1998 г.)

Ист инф.: Харьковський фізико-технічний інститут
 К 80-літтю розщеплення атомного ядра
 1932-2012 гг./ - Харьков. - 2012. - С. 1-10.
<http://ru.wikipedia.org/wiki/>

Міжнародний Електроенергетичний Семінар "Дніпро-МЕС"

17–22 червня 2013 р.

на базі головного офісу ПАТ "Укргідроенерго" (Україна, м. Вишгород, Київська обл.)

Перший в Україні Міжнародний Електроенергетичний Семінар "Дніпро-МЕС" проводиться за рішенням та під егідою Міністерства енергетики та вугільної промисловості України та Виконкому Електроенергетичної Ради країн СНД.

Співорганізатори Семінару:

- Корпоративний енергетичний Університет (Росія, м. Москва)
- ВАТ "РусГідро" (Росія, м. Москва)
- ПАТ "Укргідроенерго" (Україна, м. Вишгород)
- ВГО "Асоціація "Укргідроенерго" (Україна, м. Київ)

Контакти: тел. 044-456-00-24, E-mail: postmaster@ukrhydroenergo.org

COMMISSION INTERNATIONALE
DES GRANDS BARRAGES
INTERNATIONAL COMMISSION
ON LARGE DAMS

81-і Загальні збори ICOLD та Міжнародний Симпозіум

"Часи змін: Розвиток інфраструктури для управління інфраструктурою"

12–16 серпня 2013 р. (США, м. Сіетл)

Спеціальні теми:

- Технічні підходи до контролю старіння інфраструктури
- Досягнення в галузі безпеки та захисту гребель, а також в оцінці ризику
- Стратегії для збільшення терміну служби гребель
- Інноваційні системи спостереження і контролю
- Виведення гребель з експлуатації у зв'язку із завершенням строку їх служби

www.icold2013reg.org

XI МЕЖДУНАРОДНАЯ СПЕЦИАЛИЗИРОВАННАЯ ВЫСТАВКА

ЭНЕРГЕТИКА В ПРОМЫШЛЕННОСТИ УКРАИНЫ 2013

24-26 сентября 2013

В рамках форума:

ТОПЛИВНО-ЭНЕРГЕТИЧЕСКИЙ КОМПЛЕКС УКРАИНЫ: НАСТОЯЩЕЕ И БУДУЩЕЕ

Это ключевое профессиональное мероприятие призвано служить решению практических задач по модернизации и развитию топливно-энергетического комплекса, процессам реализации инновационно-инвестиционных проектов, росту деловой активности в энергетическом секторе, развитию межотраслевой и производственной кооперации, консолидации профессиональных участников рынка.

Цель Форума:

- Содействие реализации Энергетической стратегии Украины до 2030 года для обеспечения надежного и эффективного функционирования энергосистемы страны, энергетической независимости и безопасности государства
- Демонстрация достижений в топливно-энергетическом комплексе, нацеленных на модернизацию энергетической инфраструктуры, ее технологическое, организационное, нормативно-правовое и научное развитие
- Создание эффективной площадки для ежегодных встреч энергетического сообщества, запуска новых проектов, ознакомления с мировыми тенденциями и перспективами развития энергетики, плодотворного диалога бизнеса и власти

изводства энергетического оборудования, электротехники и светотехники, силовой электроники, автоматизации, информационных технологий для промышленных предприятий всех отраслей экономики.

Цель мероприятия:

- Демонстрация современных технологий и эффективных решений в области энергетики
- Создание единой бизнес-платформы для эффективного взаимодействия производителей и поставщиков энергетического и электротехнического оборудования с профильными специалистами предприятий различных отраслей и секторов украинской экономики
- Содействие внедрению инноваций, стимулированию процессов модернизации предприятий, формированию новых партнерских отношений, расширению производственной кооперации
- Прямое общение с представителями профильных государственных структур, ведущими специалистами и экспертами отрасли, топ-менеджерами крупнейших компаний

ОРГАНИЗАТОРЫ: • Министерство топлива и энергетики Украины
• ООО "Международный выставочный центр"

Место проведения: Украина, г. Киев, Международный выставочный центр,

Броварской проспект 15, ст. м. „Левобережная”

Контакты: т/ф (+38044) 201-11-57, 201-11-67,
201-11-78, 206-87-96, 206-87-97

e-mail: nsilova@iec-expo.com.ua, tek@iec-expo.com.ua, energy@iec-expo.com.ua

XI Международная специализированная выставка:

"ЭНЕРГЕТИКА В ПРОМЫШЛЕННОСТИ УКРАИНЫ 2013"

- крупнейшая отраслевая выставка достижений в сфере про-